

โครงการบรรยายพิเศษเรื่อง “เพนบ่าเทิงธรณี-แสนสนุกศรีอยุธยา”:

มรดกวรรณคดีการแสดงไทยสมัยอยุธยา

ภาควิชาวรรณคดี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. หลักการและเหตุผล

วรรณคดีการแสดงของไทยมีหลายประเภทและมีพัฒนาการต่อเนื่องมาตั้งแต่สมัยอยุธยา วรรณคดีการแสดงกลุ่มหนึ่งที่น่าสนใจคือ *คำพากย์ บทมโหรี* และ *บทละคร* ซึ่งมีจุดประสงค์สำคัญในการแต่งคือใช้เป็นบทสำหรับการแสดงและขับร้อง อย่างไรก็ตามการที่ตัวบทวรรณคดีการแสดงไทยสมัยอยุธยา คือ *บทมโหรีสมัยอยุธยา* *บทละครนอกสมัยอยุธยา* *คำพากย์และบทละครรามเกียรติ์สมัยอยุธยา* ยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลายนัก แต่มีความน่าสนใจทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหาอันเกี่ยวข้องกับวิวัฒนาการของวรรณคดีไทย เชื่อมโยงยุคสมัยจากอยุธยาถึงรัตนโกสินทร์ตอนต้น บทละครนอกสมัยอยุธยาหลายเรื่องอยู่ในรูปแบบเอกสารตัวเขียน เก็บรักษาไว้ที่หอสมุดแห่งชาติ บางเรื่องยังไม่ได้รับการชำระและตีพิมพ์เผยแพร่ ทำให้องค์ความรู้เรื่องบทละครนอกสมัยอยุธยายังไม่แพร่หลายและได้รับการศึกษามากนัก การที่มีผู้ศึกษาวิจัยโดยใช้ตัวบทละครนอกสมัยอยุธยาเป็นกลุ่มข้อมูลในการวิจัย ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่ควรส่งเสริมและเผยแพร่ให้แพร่หลาย แม้แต่คำพากย์และบทละครรามเกียรติ์สมัยอยุธยาที่ได้รับการชำระและตีพิมพ์เผยแพร่แล้ว ก็ยังคงมีแง่มุมในการศึกษาให้กว้างขวางและลุ่มลึกไปได้อีกมาก ในขณะเดียวกันบทขับร้องมโหรีสมัยอยุธยาก็เป็นตัวบทเก่าที่ปัจจุบันหาอ่าน หาฟัง ได้ยากยิ่ง

ในภาคต้น ปีการศึกษา 2557 ภาควิชาวรรณคดีได้เปิดสอนรายวิชา 01376221 วิวัฒนาการวรรณคดีไทย 01376321 วรรณคดีสมัยสุโขทัยและสมัยอยุธยา และ 01376334 วรรณคดีการแสดง ในรายวิชาดังกล่าวนี้ล้วนมีเนื้อหาวิชาส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับ *บทมโหรีสมัยอยุธยา* *บทละครนอกสมัยอยุธยา* *คำพากย์และบทละครรามเกียรติ์สมัยอยุธยา* ทั้งในฐานะวรรณคดีของยุคสมัยและในฐานะวรรณคดีการแสดง คณาจารย์ผู้สอนรายวิชาดังกล่าวจึงเห็นเป็นโอกาสอันดีที่จะจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยได้รับความร่วมมือจากภาควิชาดนตรี สำหรับการบรรยายและสาธิตการขับร้องบทมโหรีสมัยอยุธยา ในโครงการบรรยายพิเศษ “เพนบ่าเทิงธรณี-แสนสนุกศรีอยุธยา”: มรดกวรรณคดีการแสดงไทยสมัยอยุธยา โดยเป็นการบรรยายความรู้เกี่ยวกับวรรณคดีการแสดงไทยสมัยอยุธยา 3 หัวข้อ คือ “*บทมโหรีสมัยอยุธยา*” “*บทละครนอกสมัยอยุธยา: รูปแบบ เนื้อหา และโครงสร้าง*” และ “*คำพากย์และบทละครรามเกียรติ์สมัยอยุธยา: ของดีที่ถูกลืม*” เพื่อให้บัณฑิต ตลอดจนผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสศึกษาเรียนรู้และทำความเข้าใจตัวบทวรรณคดีกลุ่มดังกล่าวในหลากหลายแง่มุม ทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้บัณฑิตเกิดความสนใจศึกษาค้นคว้าตัวบทวรรณคดีโบราณมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้บัณฑิตเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณคดีการแสดงไทยสมัยอยุธยา
2. เพื่อให้บัณฑิตเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการค้นคว้าวิจัยวรรณคดีที่อยู่ในรูปแบบเอกสารตัวเขียน

3. เพื่อให้บัณฑิตสามารถนำความรู้ที่ได้จากโครงการมาประยุกต์ใช้ในการเรียน

3. ผู้รับผิดชอบโครงการ

อาจารย์ฟาริส โยธาสุมทร

4. ผู้ร่วมโครงการ

อาจารย์ผู้สอนและนิสิตในรายวิชา 01376221 วิวัฒนาการวรรณคดีไทย 01376321 วรรณคดีสมัยสุโขทัยและสมัยอยุธยา 01376334 วรรณคดีการแสดง และนิสิตปริญญาโทสาขาวรรณคดีไทย รวมจำนวน 50 คน

5. ระยะเวลาดำเนินงาน

กิจกรรม	ภาคต้น ปีการศึกษา 2557		
	สิงหาคม	กันยายน	ตุลาคม
1. เตรียมการ / สำรวจสถานที่ / ขออนุมัติโครงการ	←	→	
2. จัดการบรรยาย / อภิปราย-ซักถาม			10 ตุลาคม 2557
3. สรุปแบบประเมินโครงการ			↔

6. สถานที่ดำเนินงาน

ห้องประชุม 105 ชั้น 1 อาคารมนุษยศาสตร์ 1

7. วิทยากร

อาจารย์ภาณุภักดิ์ โมกขศักดิ์ ภาควิชาดนตรี
 อาจารย์ฟาริส โยธาสุมทร ภาควิชาวรรณคดี
 อาจารย์รัตนพล ชื่นคำ ภาควิชาวรรณคดี

8. งบประมาณ

-

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นิสิตเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณคดีการแสดงไทยสมัยอยุธยา
2. นิสิตเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการค้นคว้าวิจัยวรรณคดีที่อยู่ในรูปแบบเอกสารตัวเขียน
3. นิสิตสามารถนำความรู้จากโครงการมาประยุกต์ใช้ในการเรียนได้

10. การประเมินผล/ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

1. มีจำนวนอาจารย์ นิสิตในรายวิชา 01376221 วิวัฒนาการวรรณคดีไทย 01376321 วรรณคดีสมัยสุโขทัยและสมัยอยุธยา 01376334 วรรณคดีการสแสดง และนิสิตปริญญาโทสาขาวรรณคดีไทย เข้าร่วมกิจกรรมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (คิดเป็นจำนวน 40 คน จากกลุ่มเป้าหมาย 50 คน)

2. ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการที่ระดับมากกว่า 3.51 จาก 5 ระดับ

กำหนดการ

โครงการบรรยายพิเศษเรื่อง “เพนบ่าเท็งธรณี-แสนสนุกศรีอยุธยา”:

มรดกวรรณคดีการแสดงไทยสมัยอยุธยา

วันศุกร์ที่ 10 ตุลาคม พ.ศ.2557 เวลา 13.00-16.00 น.

ณ ห้องประชุม 105 อาคารมนุษยศาสตร์ 1

12.45 น.	นิสิตและผู้สนใจทั่วไปลงทะเบียน
13.00 น.	การบรรยายหัวข้อ “บทมโหรีสมัยอยุธยา”
โดยอาจารย์ภาณุภาค โมกขศักดิ์ (ภาควิชาดนตรี)
13.50 น.	อภิปราย-ซักถาม
14.00 น.	การบรรยายหัวข้อ “บทละครนอกสมัยอยุธยา: รูปแบบ เนื้อหา และโครงสร้าง”
โดยอาจารย์ฟาริส โยธาสมุทร (ภาควิชาวรรณคดี)
14.50 น.	อภิปราย-ซักถาม
15.00 น.	การบรรยายหัวข้อ “คำพากย์และบทละครรามเกียรติ์สมัยอยุธยา: ของดีที่ถูกกลืน”
โดยอาจารย์รัตนพล ชื่นคำ (ภาควิชาวรรณคดี)
15.50 น.	อภิปราย-ซักถาม
16.00 น.	ส่งแบบประเมินโครงการ